

Motion till riksdagen 2005/06:K30

av **Göran Lenmarker m.fl. (m)**
med anledning av prop. 2005/06:201

Morgondagens nyheter – nya villkor för driftstödet till dagstidningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2005/06:201.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en avveckling av presstödet.

Tryckfrihetens ideal

Informationsfriheten är central för det demokratiska samhället. Regeringsformen och tryckfrihetsförordningen garanterar varje medborgare frihet att inhämta och motta upplysningar samt att i övrigt ta del av andras yttranden.

I ett demokratiskt samhälle måste staten också värna etableringsfriheten för medier. Detta är grunden för en fri press och skall i princip gälla samtliga medier. Detta kan åstadkommas genom exempelvis lagstiftning som förhindrar restriktioner mot en fri etableringsrätt, vilka inte är betingade av tekniska begränsningar. Därigenom kan en mångfald på mottagarnas och avsändarnas villkor uppnås.

Vår utgångspunkt är att medierna skall stå fria och oberoende gentemot staten. Det är viktigt att klargöra att statens roll som aktör i mediesamhället måste präglas av återhållsamhet och begränsning för att inte stå i konflikt med mediernas frihet. I ett fritt och demokratiskt samhälle måste det råda frihet att ge ut och distribuera medieprodukter samt att fritt pröva deras ekonomiska bärkraft. Inom ramen för de tekniska begränsningarna för i förekommande fall tidningar skall det vara läsarna som genom sina fria val avgör vilka som har egen bärkraft. Politisk styrning och den offentliga maktens uppfattningar får inte avgöra förutsättningar för utveckling och växtkraft hos medier, i vilken form de än tar.

Fel! Okänt namn på

Avveckla presstödet – öka pressfriheten

Det skrivna ordet har en stark ställning, trots radions, televisionens och datorernas utveckling. Konsumtionen av kommersiella tidningar ökar och det stora utbudet av såväl facktidningar som gratistidningar utan statliga subventioner tas väl emot av läsarna.

Medierna går emellertid inte längre att snävt dela in i olika fack. Tidningar finns visserligen på papper, men växer sig samtidigt allt starkare på Internet. Detta skapar en konkurrens över mediegränserna som inte funnits tidigare. Ny teknik ger bättre ekonomiska möjligheter också för den som vill producera tidningar. Det är intressant att se att många av de tidningar som inte kommer i fråga för statliga stöd eller subventioner, nämligen fack- och specialtidningar, klarar sig väl, eller till och med ökar.

Detta ger implikationer för presstödet existensberättigande.

Presstödet hindrar sund ekonomi

Presstödet syfte har historiskt sett angivits vara att bidra till mångfalden på dagstidningsmarknaden och att främja en allsidig nyhetsförmedling och opinionsbildning. Detta lyfts även fram i regeringens proposition. Regeringen menar att ägandeformerna har betydelse för tidningars självständighet och profil, och syftar på ekonomiskt motiverade sammanslagningar av redaktioner. Man anger vidare att det ur ett demokratiskt och samhällligt perspektiv är viktigt att bibehålla en mångfald av pressröster och självständigt arbetande redaktioner.

Fria medier är en central del av ett demokratiskt, öppet samhälle. Vi anser dock inte att presstödet bidrar till detta.

Regeringens inställning till presstödet utgår från en överdriven tro på att statligt stöd skall bidra till mångfald och fri opinionsbildning. Erfarenheterna visar dock snarare att presstödet till stor del används till att täcka löpande utgifter i stället för att främja nödvändiga rationaliseringsåtgärder. Ett stort antal nedlagda tidningar pekar på detta. Det hade varit önskvärt att presstödet använts till att minska tidningars beroende av statligt stöd. I stället har många tidningar anpassat sig efter stödet och blivit permanent beroende av det.

Regeringen pekar på problemet med vikande upplagesiffror och svag lönsamhet hos många dagstidningar. Särskilt lågfrekventa dagstidningar har ett kärt ekonomiskt läge. Att i detta läge öka driftsstödet till denna typ av tidningar är att sätta in konstgjord andning där i stället andra åtgärder vore på sin plats; rationalisering eller teknisk effektivisering.

Risken är att tidningar inte åtgärdar ekonomiska problem i vetskapen om att staten fyller i hålen. Det måste också ifrågasättas om det alltid skall finnas ett antal konkurrerande tidningar på en relativt sett liten ort – underlaget är av nödvändighet inte alltid tillräckligt stort för att detta skall vara lönsamt. Dessa problem måste tas under övervägande, vilket motverkas av att regeringen pressar in statliga bidrag till förlustverksamheter.

Presstödet snedvrider konkurrensen

Presstödet snedvrider konkurrensen i förhållande till tidningar som inte uppbär presstöd. Detta kan innebära att även tidningar med en trogen läsekrets får ekonomiska svårigheter. Det har också förekommit att förstatidningen i ett län köpt upp andratidningen, för att tillgodogöra sig ett presstöd, vilket undergräver presstödet uttalade syfte att öka mångfalden på tidningsmarknaden.

Presstödet bör avvecklas

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi att presstödet avvecklas. Vi har sedan tidigare föreslagit att detta skall ske i två etapper för att möjliggöra en anpassning till nya förhållanden för de berörda tidningarna.

Sedan presstödet avvecklats kommer Presstödsnämnden inte längre att ha någon uppgift att fylla och kan i konsekvens därmed avvecklas. Resterande uppgifter, såsom bevakning av lån från Presstödsnämnden, kan hanteras av Kammarkollegiet tills verksamheten helt har upphört.

Vårt förslag att avveckla presstödet påverkar inte fördelningen av det statliga stödet till radio- och kassettidningar. Denna uppgift kan överföras till Kammarkollegiet.

Stockholm den 10 maj 2006

Göran Lennmarker (m)

Henrik S Järrel (m)

Carl-Erik Skårman (m)

Henrik von Sydow (m)

Nils Fredrik Aurelius (m)

Cecilia Magnusson (m)